

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/83/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113201546
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2113201546.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: Bc. Y. B., nar. XX.XX.XXXX, N. X, G., otec neuvedený, o návrhu navrhovateľov: W. B., nar. XX.XX.XXXX a V. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja N. X, G., zastúpení advokátkou: JUDr. Barbora Šruteková, Hlavná 44, Trnava, o náhradnú starostlivosť, na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 8P 5/2013-40 zo dňa 23. apríla 2013, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 8P/5/2013 zo dňa 15. mája 2013, v časti účinnosti výživného, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa m e n í vo výroku III. v časti účinnosti výživného tak, že matka je povinná platiť určené výživné podľa napadnutého rozsudku s účinnosťou od 25.01.2013.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd výrokom I. zveril maloletého M. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky W. B. a starého otca V. B., ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť nad maloletým v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia, výrokom II. vyslovil, že stará matka a starý otec sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, výrokom III. matke maloletého uložil povinnosť platiť na výživu maloletého sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené maloleté dieťa, vždy do 25. každého mesiaca dopredu k rukám starých rodičov s účinnosťou od 01.05.2013 a napokon výrokom IV. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 44 ods. 1, 45 ods. 1, 46 ods. 1, 62 ods. 1, 75 ods. 1, 77 ods. 1, 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 2 písm. c) bod 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime vecne odôvodnil tým, že súd z vykonaného dokazovania vyvodil právny záver, že návrhu starých rodičov je možné vyhovieť, keď vo veci starostlivosti o maloletého bolo na návrh starých rodičov vydané predbežné opatrenie z dôvodu, že matka maloletého dňa 24.1.2013 opustila ich domácnosť a maloletého nechala u nich, čím prestala zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého. V starostlivosti starých rodičov o maloletého neboli zistené žiadne nedostatky a starí rodičia sú schopní zabezpečiť riadnu starostlivosť maloletému. Matka od doby ako opustila domácnosť a nezabezpečuje osobnú starostlivosť maloletému, uvedené nezmenila a naďalej iba príležitostne navštevuje domácnosť navrhovateľov, v ktorej žije aj maloletý M. a teda z jej strany mu nie je zabezpečená riadna starostlivosť. Po vydaní predbežného opatrenia, voči ktorému matka nenamietala, bolo vo veci nariadené pojednávanie, na ktoré sa matka bez ospravedlnenia nedostavila a ani sa písomne k veci nevyjadrila. Súd má za to, že z jej správania ako aj vyjadrení u kolízneho opatrovníka jednoznačne bolo možné vyvodiť právny záver,

že súčasná situácia, keď starostlivosť o maloletého zabezpečujú riadne starí rodičia matke vyhovuje a nebola schopná vykonať nápravu pokiaľ ide o jej schopnosť riadne sa o maloletého starať a to aj vytvorením podmienok na jej strane. Ďalšie dokazovanie ohľadom pomerov matky, súd považoval v tomto štádiu za nadbytočné, keď od vydania predbežného opatrenia sa matke nepodarilo preukázateľne zmeniť pomery na jej strane, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Súd pri rozhodovaní zohľadnil predovšetkým záujem maloletého, ktorý navštevuje materskú škôlku, náklady na jeho výživu sú primerané jeho veku. O výživnom na maloletého bolo rozhodnuté v rámci predbežného opatrenia, matka si splnila vyživovaciu povinnosť v mesiacoch február a marec. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že matka je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 62,50 eur mesačne. Okrem maloletého nemá matka inú vyživovaciu povinnosť. Súd má za to, že určené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého N. a zohľadňuje aj schopnosti a možnosti matky. Súd uložil matke platiť na výživu maloletého sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, ktorá je v čase rozhodovania vo výške 26,65 eur /od 1. 7. 2012/. Povinnosť platiť výživné určil od 1. 5. 2013, keď naďalej platí vo veci predbežné opatrenie, ktoré je zároveň aj exekučným titulom a umožňuje starým rodičom domáhať sa aj výkonu rozhodnutia, pokiaľ ide o zameškané výživné. Nakoľko matka maloletého sa k návrhu nevyjadrila a teda nenavrhol ani konkrétnu formu úpravy styku, súd nerozhodol o úprave styku, keď zobral do úvahy aj vyjadrenie kolízneho opatrovníka a skutočnosť, že nie sú známe pomery matky. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že matka maloletého má prístup do domácnosti maloletého, v ktorej sa maloletým má možnosť stretávať, starí rodičia stretávaní matky v domácnosti s maloletým nebránia. O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu, nakoľko ide o konanie, ktoré sa môže začať aj bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie starí rodičia maloletého prostredníctvom právnej zástupkyne, výlučne vo výroku III. napadnutého rozsudku, ktorou je určená vyživovacia povinnosť od 01.05.2013, pričom v ostatných častiach považujú rozsudok za vecne správny a domáhali sa, aby výrok III. bol zmenený tak, že matke sa uloží povinnosť platiť na výživu maloletého výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené maloleté dieťa do 25. dňa každého kalendárneho mesiaca dopredu k rukám starých rodičov s účinnosťou od 24.01.2013. Dôvodili, že návrhom na začatie konania zo dňa 24.01.2013 sa starí rodičia domáhali zverenia maloletého ako aj určenia výživného od ich dcéry od podania návrhu vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám starých rodičov. Vzhľadom k tomu, že úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže vyplatiť starým rodičom, ktorí sa preukázateľne aj v čase podania návrhu osobne starali o maloletého, sociálne dávky jedine počnúc dňom určenia účinnosti platenia výživného a nie aj počas trvania predbežného opatrenia, je pre starých rodičov rozhodujúce určenie účinnosti platenia výživného, inak by im sociálne dávky späťne vyplatené neboli. Dôvodili, že v návrhu na začatie konania žiadali uložiť povinnosť na výživné odo dňa návrhu, pričom rozhodnutie súdu s účinnosťou od 01.05.2013 nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Starí rodičia považujú za nepreskúmateľnú a nezrozumiteľnú časť rozhodnutia o povinnosti platiť výživné od 01.05.2013, keď naďalej platí vo veci predbežné opatrenie, ktoré je zároveň aj exekučným titulom a umožňuje starým rodičom domáhať sa aj výkonu rozhodnutia pokiaľ ide o zameškané výživné.

Matka maloletého a kolízny opatrovník odvolacie nepodali.

K odvolaniu starých rodičov sa vyjadril kolízny opatrovník tak, že skutočnosti uvedené v dovolaní boli konzultované s oddelením štátnych sociálnych dávok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave a vyplynulo, že dieťa, ktoré je na základe predbežného opatrenia súdu zverené do starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, má nárok na opakovaný príspevok a platiteľ, teda úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príspevok prizná v mesiaci kedy sú splnené obe podmienky podľa § 1 ods. 2 písm. e) zákona o príspevkoch v náhradnej starostlivosti, tzn. v kalendárnom mesiaci v ktorom je už rozhodnutie súdu vykonateľné. Je tiež potrebné poznamenať, že na základe predbežného opatrenia si starí rodičia uplatňujú nárok na prídavok na dieťa, ktorý je mesačne zasielaný. Starí rodičia pri uplatnení prídavku na dieťa boli oboznámení o nárokoch na príspevky náhradnej rodinnej starostlivosti, najmä na opakovaný príspevok k dieťaťu, ktorý je určený na podporu uspokojovania potrieb dieťaťa a to úhradu nákladov na výživu, výchovu a vzdelávanie, bývanie, pričom starí rodičia boli oboznámení aj s možnosťou vyplácať tento opakovaný príspevok preddavkovo do vydania právoplatného rozhodnutia. Súd prvého stupňa teda rozhodol vecne správne, odporúčajú rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), v zákonom ustanovenej lehote - včas (§ 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), nakoľko v predmetnej veci bolo možné začať aj konanie bez návrhu, postupom tak, že pojednával bez nariadenie ústneho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru o dôvodnosti odvolania starých rodičov maloletého, pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti zmeniť.

Predmetom konania na Okresnom súde Trnava pod spis. zn. 8P 5/2013 bol návrh navrhovateľov uplatnený 24.01.2013, ktorým sa domáhali vo veci samej zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, uloženia povinnosti matke prispievať výživným od podania návrhu.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu bola správnosť rozhodnutia a postupu súdu prvého stupňa o určení začiatku platenia výživného na maloleté dieťa.

Spornou skutočnosťou v danej veci bola okolnosť odkedy je matka povinná platiť výživné na maloleté dieťa. Odvolatelia tvrdia, že povinnosť platiť výživné má byť určená od podania návrhu, súd prvého stupňa určil 01.05.2013 s odôvodnením, že vo veci je vydané predbežné opatrenie, ktoré je zároveň aj exekučným titulom a umožňuje starým rodičom domáhať sa výkonu rozhodnutia pokiaľ ide o zameškané výživné. Bližšie dôvody uvedené neboli.

Z obsahu spisu bolo zistené, že navrhovatelia - starí rodičia maloletého uplatnili 24.01.2013 na súde návrh na začatie konania, ktorým sa domáhali zverenia maloletého do ich starostlivosti a matke uloženia povinnosti platiť výživné na maloletého vo výške 40,- eur mesačne počnúc dňom podania návrhu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám starých rodičov. Vo veci prvostupňový súd uznesením č. k. 8P 5/2013 dňa 25.01.2013 nariadil predbežné opatrenie, ktorým ponechal maloletého M. predbežne v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov a matke uložil povinnosť platiť na výživu maloletého sumu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepinoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne k rukám starých rodičov, vždy do 15. dňa každého mesiaca dopredu. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20.02.2013 a vykonateľnosť 25.01.2012. Navrhovatelia na pojednávaní 23.04.2013 zhodne uviedli, že matka výživné platí v zmysle predbežného opatrenia.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Začiatok plnenia vyživovacej povinnosti určí súd vo svojom rozhodnutí. Zásadne by tento deň nemal predchádzať dňu právoplatnosti rozsudku o zverení, okrem prípadu, ak sa náhradný rodič o dieťa už osobne stará na základe predbežného rozhodnutia súdu. V takomto prípade rozhodne súd i o povinnosti uhradiť dlžné výživné, ktoré vzniklo za obdobie od vykonateľnosti predbežného opatrenia do vyhlásenia rozsudku. Súd je povinný započítať rodičovi do povinnosti všetky plnenia, ktoré v uvedenom období v prospech dieťaťa realizoval, pokiaľ ich súdu dostatočne preukáže.

V danej veci na základe predbežného rozhodnutia Okresného súdu Trnava č.k. 8P 5/2013 zo dňa 25.01.2013 súd ponechal maloletého M. predbežne v náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov W. B. a V. B.. V danom prípade teda boli splnené podmienky pre to, aby súd mohol určiť účinnosť výživného aj pred dňom právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, pretože bolo nariadené predbežné opatrenie na základe ktorého sa náhradní rodičia o dieťa starajú. V danom prípade preto vychádzajúc z vyššie uvedeného začiatok plnenia výživného sa odvíja od predbežného opatrenia, ktorým bol maloletý ponechaný v starostlivosti starých rodičov, ktoré je vykonateľné 25.01.2013. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že matke maloletého dieťaťa nevznikol nedoplatok na výživnom, navrhovatelia uviedli, že výživné matka plní vo výške stanovenej predbežne, pričom vo veci samej bola určená výživné v rovnakej výške, preto nebol dôvod vyčísliť výšku dlhu na zročnom výživnom.

Odvolacie argumenty navrhovateľom boli dôvodné, avšak vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, začiatok platenia výživného na maloleté dieťa sa odvíja od vykonateľnosti predbežného opatrenia v danej veci a nie od podania návrhu na začatie konania na súde ako žiadali určiť navrhovatelia.

S poukazom na uvedené boli splnené podmienky, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa začiatku platenia výživného matkou na maloleté dieťa zmenil postupom podľa § 220 O.s.p., nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

O trovách tohto konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko v predmetnej veci bolo možné začať konanie bez návrhu.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.